

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Вінницький національний технічний університет

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, СТАЖУВАННЯ ТА
АТЕСТАЦІЮ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Вінниця
ВНТУ
2011

Рекомендовано до друку Вченою радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (протокол № 7 від 24.02.2011 р.).

Рецензенти:

Л. П. Громова, кандидат історичних наук, доцент

В. О. Федотов, кандидат технічних наук, професор

Положення про підвищення кваліфікації, стажування та атестацію науково-педагогічних працівників Вінницького національного технічного університету / Уклад. О. Н. Романюк, Т. О. Савчук, Н. І. Демчук. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 13 с.

У Положенні визначено порядок, організаційні форми, строки та зміст підвищення кваліфікації, стажування та атестації науково-педагогічних працівників Вінницького національного технічного університету.

1 Загальні положення

1.1 Цим Положенням визначається порядок, організаційні форми, строки і зміст підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників ВНТУ з метою забезпечення потреб освітньої галузі в кваліфікованих кадрах із високим рівнем професіоналізму та культури, здатних компетентно і відповідально виконувати завдання та посадові функції, впроваджувати новітні сучасні технології, сприяти інноваційним процесам.

1.2 Це Положення розроблене з урахуванням основних вимог Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», інших нормативно-правових актів.

1.3 Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників за галузями знань, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах, – спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення й оновлення її професійних знань, умінь, навичок і компетенцій на основі раніше здобутої вищої освіти, наукової діяльності та практичного досвіду.

1.4 Підвищення кваліфікації або стажування є обов'язковою умовою для переобрання на посаду науково-педагогічних працівників.

1.5 Основними принципами підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників є:

- забезпечення доступності і якості;
- відповідність державним вимогам та освітнім міжнародним стандартам;
- створення умов для постійного самовдосконалення та адаптації до соціально-економічних змін;
- урахування специфіки освітніх потреб різних категорій науково-педагогічних працівників;
- впровадження новітніх технологій навчання з урахуванням індивідуального підходу до кожного науково-педагогічного працівника та потреб роботодавців-замовників;
- зв'язок з процесами глобалізації, ринкових перетворень, з реструктуризацією галузей економіки, потребами підприємств, установ і організацій;
- зв'язок науки і практики (виробництва).

1.6 Основними завданнями підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників є:

- підвищення професійного рівня та професійної компетентності відповідно до галузей знань, за напрямками та спеціальностями яких відбувається фахова підготовка у ВНТУ;
- оволодіння прогресивними методами та технологіями навчального і наукового процесів, сучасними засобами виховання особистості майбутнього фахівця;
- поглиблення та оновлення професійних знань і навичок;
- впровадження у навчальний процес сучасної комп'ютерної техніки та інноваційних навчальних технологій;
- організація широкого обміну передовим педагогічним досвідом.

1.7 Фінансове забезпечення підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників у відповідних установах, на підприємствах та організаціях здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, окремих юридичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством України.

1.8 Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників за відповідними галузями знань здійснюється за планом-графіком на основі договорів, що укладаються вищими навчальними закладами з відповідною установою, підприємством чи організацією, фізичними особами.

1.9 Підвищення кваліфікації та стажування повинні, в обов'язковому порядку, проходити всі науково-педагогічні працівники університету, незалежно від обсягу навантаження, віку та місця основної роботи.

2 Організаційні форми та тривалість підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників

2.1 Довгострокове підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників передбачає оволодіння, оновлення та поглиблення спеціальних професійних, науково-методичних, педагогічних, соціально-гуманітарних, психологічних, правових, економічних та управлінських знань, умінь і навичок, що сприяють якісному виконанню ними своїх безпосередніх обов'язків, включаючи вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду тощо.

Тривалість довгострокового підвищення кваліфікації становить від 72 до 500 аудиторних годин.

Навчально-програмна документація для довгострокового підвищення кваліфікації розробляється на кафедрі та затверджується ректором ВНТУ.

Періодичність довгострокового підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників установлюється не рідше, ніж один раз на п'ять років.

Першочерговому направленню на довгострокове підвищення кваліфікації підлягають науково-педагогічні працівники, прийняті на роботу, та науково-педагогічні працівники у разі їх переобрання на посаду.

2.2 Короткострокове підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників здійснюється з метою поглибленого вивчення ними актуальних питань з певного напрямку діяльності.

Тривалість короткострокового підвищення кваліфікації встановлюється вищим навчальним закладом залежно від мети та змісту навчальної програми, але не більше 72 аудиторних годин.

Навчально-програмна документація для короткострокового підвищення кваліфікації розробляється на кафедрі та затверджується ректором ВНТУ.

Періодичність короткострокового підвищення кваліфікації установлюється не рідше 1 разу на 5 років залежно від виробничої потреби.

2.3 Стажування є самостійним видом післядипломної освіти та здійснюється з метою формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих у результаті теоретичної підготовки.

Стажування передбачає засвоєння кращого вітчизняного та зарубіжного досвіду, набуття практичних умінь і навичок виконання обов'язків на займаній посаді або на посаді вищого рівня.

Стажування здійснюється за програмами, затвердженими першим проректором з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення ВНТУ та погодженими з керівниками відповідних установ, підприємств та організацій, де здійснюватиметься стажування.

Тривалість стажування як окремої організаційної форми підвищення кваліфікації, з урахуванням мети стажування, за погодженням з

керівником відповідної установи, підприємства, організації, де воно проводиться, становить від 1 до 10 місяців.

Керівництво стажуванням здійснюється керівником (наставником) з числа провідних фахівців відповідних установ, підприємств, організацій.

2.4 У разі виробничої потреби підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників може здійснюватись за іншими формами (закінчення аспірантури, докторантури, захист дисертації, навчання на ЦПК СКТ ВНТУ або курсах ЦДО, участь у семінарах, семінарах-практикумах, семінарах - нарадах, тренінгах тощо) з метою формування та вдосконалення умінь і навичок науково-педагогічних працівників, розвитку їх професійно-особистісних здібностей (організаторських, творчих, лідерських, комунікативних тощо).

2.5 При підвищенні кваліфікації науково-педагогічних працівників застосовуються денна, заочна, дистанційна форми навчання. Форми навчання можуть поєднуватись (з частковим відривом від основного виду діяльності).

2.6 Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників може здійснюватись в інших країнах за рішенням Вченої ради ВНТУ на підставі міжнародних угод, укладених Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України з відповідними міністерствами інших країн.

Тривалість підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників в інших країнах встановлюється відповідно до законодавства України.

2.7 Підвищення кваліфікації або стажування викладача проводиться відповідно до дисциплін освітньо-професійної програми фахової підготовки, які він викладає у ВНТУ.

2.8 Направлення на підвищення кваліфікації та стажування до наукових, освітньо-наукових установ здійснюється за наказом ректора ВНТУ відповідно до плану-графіка підвищення кваліфікації, стажування.

2.9 Зарахування науково-педагогічних працівників на підвищення кваліфікації та стажування до відповідних установ, підприємств і організацій здійснюється відповідно до наказу керівників цих установ, підприємств та організацій на підставі направлення ВНТУ, після укладення договору, погодження програми підвищення кваліфікації або

стажування та сплати коштів згідно з договором відповідно до кошторису витрат на підвищення кваліфікації та стажування.

2.10 Формування науково-методичного забезпечення підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників здійснюється структурними підрозділами відповідних установ, підприємств, організацій, на які, відповідно до наказу керівників цих установ, покладені функції організації та здійснення навчання.

2.11 Форми підсумкового контролю знань після завершення підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників визначаються навчальними планами і програмами, затвердженими та погодженими в установленому порядку.

2.12 Під час підвищення кваліфікації та стажування за науково-педагогічними працівниками зберігається заробітна плата за основним місцем роботи.

2.13 Умови підвищення кваліфікації та стажування визначаються при складанні договору між відповідними установами, підприємствами, організаціями та ВНТУ.

2.14 Оперативний контроль за проведенням підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників в наукових, освітньо-наукових установах, підприємствах, організаціях здійснює Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, що мають у підпорядкуванні вищі навчальні заклади.

3 Зміст підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників

3.1 Основними документами з планування навчального процесу при підвищенні кваліфікації науково-педагогічних працівників є:

- навчальний план;
- навчальні програми;

3.2 Основним документом планування стажування науково-педагогічних працівників є програма стажування працівника.

3.3 Зміст програми підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників формується з урахуванням галузевої специфіки освітньо-кваліфікаційних рівнів та визначається:

- вимогами суспільства до забезпечення вищих навчальних закладів висококваліфікованими фахівцями;
- впливом процесів глобалізації та сучасними вимогами до засобів, форм і методів професійної діяльності науково-педагогічних працівників;
- стандартами вищої освіти;
- освітньо-професійними програмами фахової підготовки у ВНТУ.

Навчання забезпечує поєднання науковості теоретичного матеріалу з практичною спрямованістю у вирішенні конкретних завдань галузей економіки і проблем розвитку навчальних закладів.

3.4 Під час розробки навчальних програм підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників враховується зміст попередньої освіти та досвід їх практичної і наукової роботи, які повинні бути збалансовані з програмами, що пропонуються.

3.5 Навчальні плани та програми розробляються кафедрами ВНТУ, на базі яких здійснюється підвищення кваліфікації чи стажування, та затверджуються першим проректором з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення ВНТУ.

Пріоритетним напрямом при розробці навчальних планів має бути створення інтегрованих навчальних планів, зокрема за модульним принципом.

3.6 Навчальними планами та програмами, затвердженими першим проректором з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення ВНТУ та погодженими з установами, на базі яких проводиться підвищення кваліфікації або стажування науково-педагогічних працівників, визначаються форми підсумкового контролю після його завершення.

4 Атестація науково-педагогічних працівників

4.1 Завершеність підвищення кваліфікації (крім короткострокового) або стажування засвідчує підсумкова атестація і відповідний документ про підвищення кваліфікації або стажування.

4.2 При стажуванні форми підсумкового контролю визначаються навчальними планами та програмами, затвердженими першим

проректором з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення ВНТУ та погодженими з установами, на базі яких проводиться стажування науково-педагогічних працівників.

4.3 Науково-педагогічні працівники, що пройшли короткострокове стажування або брали участь у роботі тематичних семінарів, одержують посвідчення, сертифікат (або довідку) про підвищення кваліфікації.

4.4 Відповідні записи про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників вносяться в трудову книжку працівника.

4.5 Якщо викладачеві як підвищення кваліфікації зараховується закінчення аспірантури, докторантури, захист дисертації, навчання на ЦПК СКТ ВНТУ або курсах ЦДО, навчання на семінарі тощо, що має місце протягом звітного планового періоду підвищення кваліфікації, то до навчального відділу подається службова записка завідувача кафедри, узгоджена з першим проректором з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення, та документ (або його завірена копія), що засвідчує відповідне підвищення кваліфікації. При цьому зарахування підвищення кваліфікації проводиться за роком, в якому воно мало місце.

5 Планування підвищення кваліфікації

5.1 Завідувач кафедри складає перспективний план підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу кафедри на п'ять календарних років (з розбиттям по роках) з урахуванням щорічного охоплення не більше 20% штатної чисельності.

5.2 Завідувач кафедри визначає форму підвищення кваліфікації для кожного викладача індивідуально, залежно від рівня його професійної підготовки.

5.3 Якщо форма, місце чи термін підвищення кваліфікації міняється, то до навчального відділу подається службова записка за підписом завідувача кафедри.

5.4 Щорічно до 30 листопада завідувач кафедри подає до навчального відділу відкоригований план підвищення кваліфікації на наступний календарний рік.

5.5 Виконання плану підвищення кваліфікації кафедри постійно контролюється завідувачем кафедри та розглядається на засіданні кафедри.

5.6 Кожен викладач, який згідно з планом повинен підвищувати кваліфікацію у визначений термін, складає індивідуальний план з урахуванням завдань, визначених кафедрою. План обговорюється на засіданні кафедри, підписується завідувачем кафедри та затверджується першим проректором з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення. Після закінчення стажування викладач повинен відзвітувати на засіданні кафедри і один примірник звіту подати до навчального відділу протягом одного місяця після закінчення терміну підвищення кваліфікації.

5.7 Ефективність роботи, виконаної викладачем за період підвищення кваліфікації, оцінюється на засіданні кафедри на основі обліку та рецензування підготовлених навчально-методичних розробок, статей, розділів підручників та навчальних посібників, методичних вказівок тощо та відображається у протоколах засідання кафедри.

5.8 Кафедра приймає рішення про затвердження чи відхилення звіту та дає рекомендації до використання результатів підвищення кваліфікації в навчальному процесі.

5.9 Впровадження в навчальний процес результатів підвищення кваліфікації проводиться не пізніше 6-ти місяців після його закінчення. Результати впровадження обговорюються на засіданні кафедри.

5.10 Результати підвищення кваліфікації викладача враховуються при атестації, конкурсі на заміщення відповідних посад, укладанні контрактів та трудових договорів.

6 Порядок оформлення та зарахування стажування

6.1 За два тижні до початку стажування викладач зобов'язаний з'явитись до навчального відділу (кімн. 2212) для уточнення терміну стажування, місця стажування та отримання бланків плану стажування.

6.2 До початку стажування кожен викладач повинен особисто домовитись з керівництвом підприємства, установи чи кафедри навчального закладу про надання йому можливості пройти стажування.

6.3 Після усної домовленості викладача з університету направляється лист на ім'я керівника підприємства чи ВНЗ з клопотанням дати згоду на проходження стажування.

6.4 За тиждень до початку стажування викладач подає до навчального відділу (кімн. 2212) програму стажування, підписану завідувачем кафедри для подальшого затвердження її першим проректором з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення.

6.5 Через 2-3 дні викладач отримує у навчальному відділі затверджену програму стажування та інші необхідні документи.

6.6 Наказом по університету викладач направляється на стажування без відриву від основної роботи на один місяць.

6.7 За викладачем, направленим на стажування, зберігається заробітна плата за основним місцем роботи. Крім того йому також оплачується робота за виконання госпдоговірних та науково-дослідних робіт, але лише у тому випадку, коли стажування відбувається за місцем основної роботи.

6.8 Зарахування на стажування викладача проводиться за наказом керівника відповідного підприємства. Після зарахування на стажування викладач зобов'язаний у п'ятиденний термін подати до навчального відділу письмове підтвердження про прибуття на стажування.

6.9 Протягом місяця після закінчення стажування на засіданні кафедри заслуховується звіт викладача і приймається відповідне рішення, що фіксується у протоколі засідання кафедри. Після цього один примірник звіту про виконання плану (підписаний консультантом і завідувачем кафедри) подається до навчального відділу.

6.10 За результатами стажування видається посвідчення за місцем проходження стажування.

6.11 Результати стажування викладача враховуються при атестації, конкурсі на заміщення відповідних посад, укладанні контрактів і трудових договорів.

6.12 Відповідні записи про стажування науково-педагогічних працівників вносяться в трудову книжку працівника.

Інструктивно-методичне видання

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, СТАЖУВАННЯ ТА
АТЕСТАЦІЮ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Редактор В. О. Дружиніна

Укладачі: Олександр Никифорович Романюк

Тамара Олександрівна Савчук

Ніна Іванівна Демчук

Оригінал-макет підготовлено Т. О. Савчук

Підписано до друку 31.05.2011 р.
Формат 29,7 × 42 ¼. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 0,9.
Наклад 75 прим. Зам. № 2011-

Вінницький національний технічний університет,
навчально-методичний відділ ВНТУ.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95.
ВНТУ к. 2201.
Тел. (0432) 59-87-36.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.

Віддруковано у Вінницькому національному технічному університеті
в комп'ютерному інформаційно-видавничому центрі.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95.
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Тел. (0432) 59-87-38.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.